

TØNDER
KOMMUNE

Miljøgodkendelse af husdyrbrug

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDLEDNING	2
2	AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
3	VILKÅR	4
	3.1. GRUNDFORHOLD	4
	3.1.1. Generelle forhold	4
	3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG	5
	3.2.1. Stalde og anlæg	5
	3.2.2. Landskabelige hensyn	5
	3.2.3. Affald	5
	3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	5
	3.3.1. Driftsforstyrrelser og uheld	5
	3.3.2. Lys	6
	3.3.3. Ammoniak	6
	3.3.4. Lugt	6
4	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	7
	4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG	7
	4.1.1. Stald og anlæg	7
	4.1.2. Landskabelige hensyn	8
	4.1.3. Energiforbrug	9
	4.1.4. Vandforbrug	9
	4.1.5. Affald	10
	4.1.6. Management og egenkontrol	10
	4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	10
	4.2.1. Gødningsopbevaring og -håndtering	10
	4.2.2. Spildevand	11
	4.2.3. Transport	11
	4.2.4. Driftsforstyrrelser og uheld	11
	4.2.5. Støj	11
	4.2.6. Skadedyr	11
	4.2.7. Ensilage	11
	4.2.8. Foder	11
	4.2.9. Lys	12
	4.2.10. Husdyrbrugets ophør	12
	4.2.11. Ammoniak	12
	4.2.12. Lugt	15
	4.2.13. Støv	16
	4.3. BESKYTTEDE NATURTYPER OG ARTER	16
	4.3.1. Bilag IV-arter	16
	4.4. ALTERNATIVE MULIGHEDER	16
5	HØRINGER	17
6	KLAGE VEJLEDNING	17
7	BILAG	18
8	REFERENCER	19

1 INDLEDNING

Mikael Kooi har den 7. februar 2017 søgt om tillæg til miljøgodkendelse på Søndernæsvej 24, 6780 Skærbæk.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen nr. 95813, version 1, med tilhørende bilag. Hertil oplysninger i fiktivansøgning 95862 anvendt til beregning af det generelle ammoniakreduktionskrav.

Eksisterende miljøgodkendelse

Der er den 3. april 2013 givet miljøgodkendelse til en udvidelse af kvægproduktionen til 340 malkekøer (ydelse på op til 9.230 kg EKM) og ny gyllebeholder på 6.800 m³ syd for Søndernæsvej (på modsatte side af vejen overfor stald 2) Der har siden godkendelsen er meddelt, sket bortfald af retten til at opføre gyllebeholderen.).

Tillæg til miljøgodkendelse

Projektet handler om: Højere ydelse til malkekøer, ny gyllebeholder, ny møddingsplads, etablering af velfærdsafsnit i eksisterende bygning, samt etablering af kalvehytter til småkalve.

Kontaktoplysninger:

Navn: Mikael Kooi
Adresse: Branderupvej 31
Tlf.: 74834260
Mobil: 51371662
E-mail: miko6780@gmail.com

Bedriftsoplysninger:

CVR: 10188415

Rådgiver:

Kristian Andreassen
Herningvej 3
6950 Ringkøbing
Tlf: 96814228
Mobil: 51377602
Kra@vjl.dk

Sagsbehandler, Tønder Kommune:

Per Hendriksen
phe@toender.dk
Tlf: 74929238

Kvalitetssikring, Tønder Kommune:

Christence R. Andersen

2 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler tillæg til miljøgodkendelse til:

Husdyrproduktion:

Udvidelse af ydelsen for malkekøerne fra 10412 (kg EMK) til 13000 (kg EMK), samt 14 småkalve og 170 producerede tyrekalve (40-55 kg)

Projekterede anlæg:

Ændring af del af stald til velfærdsafsnit med dybstrøelse

En gyllebeholder på 5000 m³

Ny møddingsplads

Nye kalvehytter

Sider og overdækning på 100 m² af ensilagepladsen, der anvendes til tørfoderlager. Højden bliver omkring 5 meter.

Udbringningsarealer:

I godkendelser meddelt efter 2. marts 2017 må der ikke stilles vilkår til Udbringningsarealerne¹. Tønder Kommune har derfor ikke forholdt sig til udbringningsarealerne.

Tillæg til godkendelsen er meddelt efter § 12 i husdyrloven².

Vi vurderer i kapitel 4, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget ved at anvende den bedst tilgængelige teknik, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgning med tilhørende miljøredegørelse og efterlever vilkårene i kapitel 3.

Vi har vurderet at projektet ikke kan påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter. Vurderingen er foretaget efter §§ 7 og 11 i habitatbekendtgørelsen³.

Vi vurderer at de nye anlæg er nødvendige for ejendommens landbrugs-mæssige drift, og at de er beliggende i tilknytning til ejendommens eksisterende bygningsmasse.

Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være overholdt når godkendelsen tages i brug.

Husdyrbruget skal leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser uanset indholdet i denne godkendelse.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagevejledning fremgår af kapitel 6.

Per Hendriksen
Miljømedarbejder

Tønder, den 9. maj 2017

3 VILKÅR

Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af punkterne 3.1 til 3.3: Samtidig ophæves følgende eksisterende vilkår i miljøgodkendelsen af 3. april 2013: (vilkår 3.1.1.1; 3.2.1.1; 3.2.2.1; 3.2.2.2; 3,2,2,3; 3.2.8.8; 3.3.7.1;3.7.1.1)

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. Generelle forhold

3.1.1.1. Denne godkendelse bortfalder hvis den ikke er udnyttet inden 2 år efter den er meddelt. Godkendelsen er udnyttet når bygge- og anlægsarbejder, eller når udvidelsen eller ændringen af dyreholdet er påbegyndt. Husdyrbruget godkendes til et maksimalt dyrehold på 340 malkekøer (årsdyr, tung race) (13000 kg EMK), 14 småkalve (årsdyr, tung race, 0-6 mdr.) og 170 producerede tyrekalve (40 – 55 kg) i alt svarende til 554 DE.

Dyrene skal opstaldes om anført i tabellen og vist på fig. 1:

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
Kostald	Sengestald med spalter og skraber	Malkekøer	328
Dybstrøelsesafdeling	Dybstrøelse	Malkekøer	12
Kalvehytter	Hytter, udenfor på fast gulv med afløb	Småkalve/tyrekalve	14/170

Fig. 1: Situationsplan

Der tillades afvigelser for kælvkvier og malkekøer, så længe det maksimale antal dyr ikke overskrides.

- 3.1.1.2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.
- 3.1.1.3. Et eksemplar af tillægsgodkendelsen skal sammen med godkendelsen fra 2013 være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift. Herudover skal driftspersonalet være gjort bekendt med godkendelsens indhold.

3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Stalde og anlæg

- 3.2.1.1. Kalvehytter, den nye gyllebeholder og møddingsplads skal placeres som vist på figur 1.

3.2.2. Landskabelige hensyn

- 3.2.2.1. Den nye gyllebeholder, må placeres maksimalt 37 meter fra eksisterende bygning (kostald fra 2000), så den er placeret i tilknytning til det eksisterende anlæg.
- 3.2.2.2. Der skal etableres beplantning som vist på beplantningsplanen på figur 3. Beplantningen skal bestå af et 3 rækkers hegn, med egnskarakteristiske arter. Beplantningen skal være etableret senest 1 år efter etableringen af gyllebeholderen.

3.2.3. Affald

- 3.2.3.1. Hvis der opbevares spildolie og andet flydende farligt affald, skal det opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale.
- 3.2.3.2. Hvis der opbevares fast farligt affald skal det opbevares indendørs på fast og tæt bund.

3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.3.1. Driftsforstyrrelser og uheld

- 3.3.1.1. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende skal det opbevares i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område hvor beholderne står, skal udformes så at den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.

3.3.2. Lys

3.3.2.1. Udendørs lys skal være slukket mellem kl. 23 og kl. 6, dog må der være tændt lys ved malkerum, i forbindelse med afhentning af mælk.

3.3.2.2. Udendørs pladsbelysning skal være forsynet med bevægelsessensorer, der sikrer, at lysene kun er tændt i op til en halv time ad gangen.

3.3.3. Ammoniak

3.3.3.1. I alle staldafsnit med spalter skal disse skrubes hver fjerde time.

3.3.3.2. Skraberens skal være automatisk, og med tilhørende driftsstyring.

3.3.3.3. På staldarealer med dybstrøelse skal der bruges rigeligt med strøelse, samt foregå en passende udskiftning af strøelse, således at der sikres en tør overflade på gødningsmåtten.

3.3.4. Lugt

3.3.4.1. Kasseret ensilage skal opbevares overdækket med plast eller lignende for at forhindre lugtgener.

4 MILJØTEKNI SK BESKRIVELSE OG VURDERING

4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.1.1. Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående skema og situationsplanen.

Dyrene skal opstaldes om anført i tabellen og vist på fig. 2:

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
Kostald, 1976, 2000	Sengestald med spalter og skraber	Malkekøer	328
Dybstrøelsesafdeling	Dybstrøelse	Malkekøer	12
Kalvehytter	Hytter, uden for på fast gulv med afløb	Småkalve/tyrekalve	14/170

Fig. 2: Situationsplan

Generelle lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven

Nærmeste byzone- eller sommerhusområde i forhold til nye staldanlæg, og eksisterende staldanlæg hvor husdyrbruget ændres, er Brøns som ligger 1100 m mod nordøst.

Nærmeste nabobeboelse i forhold til nye staldanlæg, og eksisterende staldanlæg hvor husdyrbruget ændres, er Søndernæsvej 26 som ligger 125 m mod vest.

Afstandskravene i husdyrlovens § 6 er overholdt.

Gyllebeholderen placeres 37 meter fra kostald (bygget år 2000), og 110 meter fra åbent vandløb mod øst. Der er 15 meter til vejskel. Afstandskrav, er dermed overholdt, samtidig med at gyllebeholderen vurderes at ligge i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Kalvehytterne placeres i en afstand af 15 meter fra grøft mod nord.

Generelle afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven

Der er ingen vandforsyningsanlæg inden for 50 m.

Der ligger ingen vandløb eller søer inden for 15 m

Der er over 100 m fra gyllebeholder, til åbent vandløb mod øst.

Der er ingen offentlig/privat fællesvej inden for 15 m.

Der ligger ingen levnedsmiddelvirksomhed inden for 25 m.

Der ligger ingen beboelse på samme ejendom inden for 15 m.

Der er ingen naboskel indenfor 30 m.

Afstandskravene i husdyrlovens § 8 er overholdt.

4.1.2. Landskabelige hensyn

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for

- Natura 2000-områder,
- uforstyrrede landskaber,
- områder med geologisk bevaringsværdi,
- værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer,
- kirkelandskab,
- lavbundsarealer,
- skovrejsningsområder,
- fredede områder,
- beskyttede naturtyper,
- standbeskyttelseslinje,
- klitfredningslinje,
- skovbyggelinje,
- sø- og åbeskyttelseslinje,
- kirkebyggelinje,
- fortidsmindelinje,
- beskyttede sten- og jorddiger.

Husdyrbruget ligger inden for bevaringslandskaber og kystnærhedszonen. Kommuneplanens retningslinjer for både bevaringslandskab og kystnærhedszonen, er at byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugs-ejendomme, som udgangspunkt skal ligge i tilknytning til eksisterende byggeri. Da gyllebeholderen både vurderes som erhvervsmæssigt nødvendig, og vurderes at ligge i tilknytning til eksisterende byggeri, er det kommunens vurdering, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes. Ved vurderingen om tilknytning til eksisterende bygningsmasse, er der lagt særlig vægt på at de eksisterende bygninger er store, og at den nye beholder er stor. Bygningerne kan derfor sagtens have forholdsvis stor indbyrdes afstand, i dette tilfælde 37 meter uden at miste indtrykket af en samlet bygningsmasse. For at minimere påvirkningen af landskabet, og af hensyn til omkringboende, er der stillet vilkår om beplantning langs den samlede bygningsmasses østside. Som ses af beplantningsplanen på figur 3.

Figur 3: Beplantningsplan

4.1.3. Energiforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Lavenergibelysning, naturlig ventilation, eftersyn og rengøring af ventilatorer samt temperatursyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Der er i tidligere godkendelse stillet vilkår om at mælkekøleanlæg skal serviceres årligt. Der vurderes ikke at være andre meget energikrævende anlæg på ejendommen og der er således ikke behov for yderligere vilkår. Vi vurderer, at der anvendes BAT med hensyn til energibesparende foranstaltninger.

4.1.4. Vandforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Iblødsætning af staldene inden vask, vask med højtryksrensere, brug af drikkebrug til opsamling af vandspild samt daglig inspektion og reparation af eventuelle lækager.

Der er i tidligere godkendelse fra 2013 stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer. Det vurderes, at de stillede vilkår er tilstrækkelige og at der ikke er behov for nye vilkår.

Vi vurderer, at der anvendes BAT med hensyn til vandbesparende foranstaltninger.

4.1.5. Affald

Døde dyr afhentes af DAKA.
Under forudsætning af, at vilkårene om affaldsopbevaring overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

4.1.6. Management og egenkontrol

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Træning og uddannelse af medarbejdere, registrering af vand, energiforbrug og foder, affaldsdannelse, anvendelse af handelsgødning og husdyrgødning samt udarbejdelse af gødningsplaner. Vi vurderer at de ovenstående tiltag også er BAT med hensyn til management på kvægbedrifter. Der er i tidligere godkendelse fra 2013 stillet vilkår om egenkontrol og at medarbejdere orienteres i miljøgodkendelsens vilkår. Der stilles vilkår om, at dette tillæg sammen med den tidligere godkendelse fra 2013 skal være tilgængelig for medarbejderne på ejendommen. Der stilles ikke yderligere vilkår, og såfremt ejendommen drives på den beskrevne måde, vurderer vi, at der anvendes BAT med hensyn til management.

4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.2.1. Gødningsopbevaring og -håndtering

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT

- at tilpasse gødningsmængden arealets størrelse og afgrødernes behov,
- at udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og optag af næringsstoffer forekommer,
- at undgå at sprede gødningen, når markerne er mættet med vand, er oversvømmet, frosne eller dækket af sne,
- Ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- Ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb,
- at sprede gødning så at lugtgener mindskes,
- at gylle opbevares i stabile beholdere eller gyllelagune med låg/plastik-dække eller flydelag.

Samtlige ovenstående punkter er implementeret i dansk lov.

Ansøger har redegjort for følgende:

Da flere naboer til husdyrbruget kan blive generet af transport af husdyrgødning, er der i tidligere godkendelse fra 2013 stillet vilkår om, at der ikke må transporteres husdyrgødning til eller fra ejendommen på lørdage samt søn- og helligdage. Disse vilkår videreføres uændret.

Med den nye gyllebeholder vil opbevaringskapacitet samlet være 6500 m³. Hertil kommer ekstra opbevaring i gyllekanaler. Ansøger har redegjort for tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Vi vurderer, at der er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne. Vi vurderer samlet set, at de anvendte udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til BAT.

4.2.2. Spildevand

Dette tillæg vil ikke ændre på spildevandsforholdene på ejendommen.

4.2.3. Transport

Størstedelen af transporterne er af foder, dyr, mælk og gylle. Antallet af transporter forventes ikke at ændre sig væsentligt. Det vurderes, at der ikke er behov for at stille nye vilkår til transport.

4.2.4. Driftsforstyrrelser og uheld

Den største risiko for omgivelserne er uheld med gylle. Enten sprængning af beholder eller uheld i forbindelse med håndtering af gylle. Endvidere kan der ske uheld ved pumpning af gylle fra staldanlæg til beholder. Vi vurderer at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

4.2.5. Støj

Dette tillæg vil ikke ændre på støjkloderne på ejendommen.

4.2.6. Skadedyr

Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (tidligere Skadedyrlaboratoriet) hvilket der i tidligere godkendelse fra 2013 er stillet vilkår om.

Husdyrbruget vil indgå en aftale om privat sikringsordning mod rotter. Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

4.2.7. Ensilage

Ensilage vil ligge på betonplads ved stalden, eller i markstak.

For at beskytte naboer mod gener i forbindelse med håndtering af ensilage i marken, er der i tidligere godkendelse stillet vilkår om at ensilagestakke skal placeres mindst 100 m fra nabo beboelsesejendomme. Det vurderes, at der ikke er behov for nye vilkår til håndtering af ensilage.

4.2.8. Foder

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT mht. foder: Anvendelse af foderplaner tilpasset dyrenes behov, foderanalyser samt mineralblandinger med lavt fosforindhold. Tønder Kommune vurderer at ovenstående tiltag også er BAT for kvægfodring.

Ansøger har oplyst følgende vedrørende foder:

Foderet består af ca. 60 % hjemmeavlet grovfoder (Primært majs og græs), samt indkøbt tilskudsfoder i kombination med f.eks. sojaskrå, rapsprodukter, korn, roepiller m.m.

For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås.

Vi vurderer, at det ansøgte lever op til BAT med hensyn til fodring, og at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille yderligere vilkår om anvendelse af BAT på foderområdet.

4.2.9. Lys

Af hensyn til naboer stilles der vilkår om, at udendørs lys skal være slukket mellem kl. 23 og 6, dog må det være tændt lys omkring afhentning af mælk og op til ½ times pladsbelysning, hvor der er bevægelsescensorer.

4.2.10. Husdyrbrugets ophør

Ved ophør af husdyrproduktionen vil anlægget blive tømt for dyr og gødning, og affald bortskaffes efter kommunens affaldsregulativ.

Vi vurderer at der er taget tilstrækkelige hensyn til forureningsfare ved ophør.

4.2.11. Ammoniak

BAT-niveau

Kostald 1976

I kostalden fra 1976 udvides det samlede antallet af malkekøer i stalden ikke. Ydelsen øges til 13.000 kg EMK. Antallet af køer på spalter falder med 12 køer til 108, Der etableres et dybstrøelsesafsnit for 12 køer.

Vi vurderer at emissionsniveauet for staldafsnit med spalter svarer til "eksisterende anlæg" i vejledningen, og dybstrøelsesafsnittet svarer til "nyanlæg".

Kostald 2000

I kostalden fra 2000 udvides det samlede antallet af malkekøer i stalden ikke. Ydelsen øges til 13.000 kg EMK. Antallet af køer på spalter er 220. Vi vurderer at emissionsniveauet for stalden svarer til "eksisterende anlæg" i vejledningen.

Beregning af BAT-niveau

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 3397,64 kg N/år ud fra "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" – beregningen fremgår af ansøgning nr 95862.

BAT-redegørelse

Ansøgeren har benyttet følgende tiltag for at opnå BAT-niveau:

- Skrabere på alle spaltegulve, medfører en reduktion af ammoniakemissionen fra hver spaltestald på 25 %

Det fremgår af ansøgningen at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 3402,39 kg N/år. Ansøger har redegjort for fravalg af de mest oplagte alternativer til opnåelse af BAT. Herunder 4 % gulve, gylleforsuring og gyllekøling, se bilag 3.

BAT-vurdering

Ammoniakemissionsniveauet for det ansøgte projekt er 3402,39 kg N/år BAT-emissionsniveau på 3397,64 kg N/år. BAT niveauet er derfor overskredet med 4,76 kg N/år. Ansøger har redegjort for fravalget af oplagte alternativer på grund af manglende proportionalitet. Tønder Kommune er enig i at overskridelsen er bagatelagtig, og der ikke er proportionalitet i de fravalgte alternativer. Dermed vurderer vi at projektet lever op til bedste tilgængelige teknik. Tønder Kommune vurderer samtidig at dybstrøelse til Kælvende køer, sygeafsnit og kalve er BAT. Idet der ikke er lavet Teknologiblade eller BAT-standardvilkår for dybstrøelsesstalde, fastlægges BAT-niveauet ud fra BREF dokumentet. BAT er i den forbindelse at bruge rigeligt med strøelse, samt en passende udskiftning af strøelse, således at der sikres en tør overflade på gødningsmåtten.

For at sikre, at der opnås den forudsatte ammoniakreduktion ved skrabning af spalter, stilles der vilkår om skrabning af spalteareal i henhold til Teknologiblade for "Skrabere". Der stilles vilkår til at der i staldene med spalter skal skrubes 6 gange i døgnet.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på anlægget.

Kravet til begrænsning af ammoniakfordampningen opfyldes ved skrabere på spaltegulve, dette medfører en reduktion af ammoniakemissionen på 25 %.

Beskyttelsesniveau for ammoniak på områder omfattet af husdyrlovens § 7.

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder, ligger over 10 km fra anlægget. Totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 N ha/år.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, ligger ca. 600 m sydvest for anlægget. Der er foretaget en ammoniakdepositionsregning på dette område, som viser at totaldepositionen er 0,1 kg N ha/år. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Der ligger en mose, som er en ammoniakfølsom naturtype inden for Natura 2000-områder, ca. 390 m nordvest for anlægget. Mosen er ikke på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet, og er derfor ikke omfattet af § 7. Der er foretaget en ammoniakdepositionsregning på dette område, som viser at totaldepositionen er 0,5 kg N ha/år.

Beskyttelsesniveauet er overholdt selvom mosen var omfattet af § 7.

Nærmeste kategori 3 natur, ligger ca. 600 m sydvest for anlægget.

Merdepositionen på dette område, er 0,0 kg N ha/år.

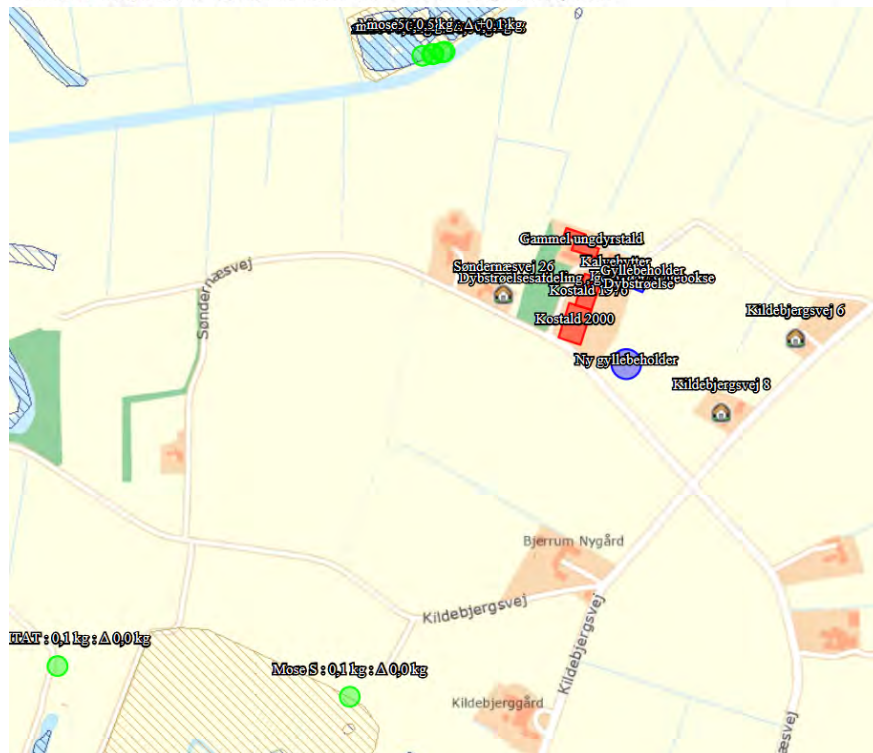
Beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition er derfor overholdt.

2.5.4.1 Påvirkning af natur

Åben kort

Opret naturpunkt							
	Navn	Kategori	Opretter	Kumulation	Ruhed	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]
	1 HABITAT	1	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,0	0,1
	2 HABITAT	1	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,0	0,1
	3 HABITAT	1	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,0	0,0
	mose	2	Myndighed	Nul ejendomme	S	+0,0	0,5
	mose3	2	Myndighed	Nul ejendomme	S	+0,1	0,5
	Mose NV	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,0	0,3
	Mose S	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,0	0,1
	mose4	3	Myndighed	Nul ejendomme	S	+0,1	0,5
	mose5	3	Myndighed	Nul ejendomme	S	+0,1	0,5

Ved kategori 1 natur, skal der foretages en vurdering i forhold til kumulationsmodellen jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Bemærk at den angivne værdi i kolonnen "kumulation" anvendes ikke til beregning af deposition.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder:

Nærmeste natura 2000 område er Ballum og Husum Enge og Kamper strandenge. Området er fuglebeskyttelsesområde (F67) og er beliggende ca. 350 meter mod vest. Habitatområdet Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde ligger samtidig lidt længere mod vest (ca. 900 meter fra anlægget) Disse Natura 2000 områder er hovedsageligt intensivt dyrkede landbrugsarealer, samt vedvarende græsarealer. Dermed er områderne ikke sårbare overfor luftbåret ammoniakdeposition.

Derfor vurderes det, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte.

Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det efter habitatbekendtgørelsen ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Ammoniakdeposition fra anlægget på områder omfattet af NBL § 3 Indenfor 500 meter af anlægget, ligger der ikke yderligere områder, der er beskyttet efter NBL § 3. Nærmeste område ligger 550 meter mod nordvest. It-ansøgningssystemets beregninger viser, at der ikke er en merdeposition på over 1,0 kg N/ha/år på nogen af naturområderne. Vi vurderer derfor, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområderne, som følge af udvidelsen af husdyrbruget.

4.2.12. Lugt

Der er foretaget en beregning af lugten efter henholdsvis den nye lugtvejledning⁴ og FMK-vejledningen⁵. Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Søndernæsvej 26	0	FMK	90,47	75,37	90,47	75,37	116,48	Ja	Ja
+ Kildebjergsvej 8	0	FMK	90,62	75,37	90,62	75,37	253,20	Ja	Ja
+ Kildebjergsvej 6	0	FMK	90,62	75,37	90,62	75,37	317,15	Ja	Ja
+ Søndernæsvej 14	0	NY	204,95	154,50	184,46	139,05	900,17	Ja	Ja
+ Brøns Ejerlav, Brøns	0	NY	304,95	206,86	304,95	206,86	1.501,76	Ja	Ja

0.00* = Geneafstand kunne ikke beregnes da samlet antal dyr falder under spredningskurven. Bemærk for mink udregnes geneafstand kun med NY, hvorved FMK vil give 0.00 hvis der kun er mink i stalden.

Beregningen i husdyrgodkendelse.dk viser, at der inden for genekriteriet på 15 OU/m³ ikke ligger enkeltboliger, og at der inden for genekriteriet på 7 OU/m³ ikke ligger hverken samlet bebyggelse i landzone eller områder, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende. Ligeledes viser beregningerne, at der inden for genekriteriet på 5 OU/m³ ikke ligger nogen byzone eller sommerhusområder.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Nærmeste bolig uden landbrugspligt, der ikke ejes af ansøger, er Søndernæsvej 26, der ligger ca. 120 m vest for staldanlægget.

Under forudsætning af, at vilkårene overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

4.2.13. Støv

Den største kilde til støvgenerne skønnes at være interne transporter, samt håndtering af foder og halm.

Vi vurderer, at støv kun i sjældne tilfælde vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen nye vilkår.

4.3. BESKYTTEDE NATURTYPER OG ARTER

4.3.1. Bilag IV-arter

Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af bilag IV arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed.

Det vurderes, derfor at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges, idet projektet kun omfatter byggeri af gyllebeholder på marken i tilknytning til øvrige bygninger.

4.4. ALTERNATIVE MULIGHEDER

Der har været andre scenarier i spil omkring gyllebeholderens placering, herunder placeringer uden tilknytning til eksisterende bebyggelser.

5 HØRINGER

Nabo- og partshøring

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal partshøres i sagen er ansøger, ejere og lejere af bebyggelse der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 358 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune vurderer at projektet har underordnet betydning for naboer beliggende uden for konsekvenszonen, disse naboer er derfor ikke blevet skriftligt orienteret. Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

6 KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation (2016-niveau). Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest onsdag d. 7. juni 2017.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte, at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

7

BILAG

Bilag 1: Vilkårskatalog

Bilag 2: Ansøgers BAT-beskrivelse

8 REFERENCER

---

¹ Jf. § 10, stk. 10 i Lov nr. 104 af 28-02-2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love

² Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13-05-2016 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med seneste ændringer

³ Bekendtgørelse nr. 188 af 26-02-2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

⁴ Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug

⁵ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, udgivet af FMK, 2. udgave

§ 12 GODKENDELSE

Søndernæsvej 24
6780 Skærbæk

(Vilkår fra miljøgodkendelse meddelt 3. april 2013)

3 VILKÅR

Vilkår fra godkendelse meddelt 3. april 2013 – vilkår markeret med gult udgår.

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på Søndernæsvej 24, samt alle arealer der drives under CVR nummer 12477880. Til husdyrbruget er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 49604, og ejendommen er desuden knyttet til CHR nr. 49606, Astrupvej 59 og CHR nr. 108232 og 49635 Skolevej 24/ Digevej 16.

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. Generelle forhold

3.1.1.1. Husdyrbruget er godkendt til et dyrehold på 340 malkekøer (årsdyr, tung race), med en ydelse på op til 9230 kg EKM, svarende til 400 DE.

3.1.1.2. Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

3.1.1.3. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift. Herudover skal driftspersonalet til enhver tid være gjort bekendt med miljøgodkendelsens indhold og betingelser. Personalet skal specifikt instrueres i, hvornår og hvordan beredskabet og miljømyndigheden skal orienteres.

3.1.1.4. Ændringer i ejerforhold, driftsansvar eller ophør skal meddeles til kommunen senest en måned efter ændringen.

3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Gyllebeholdere

3.2.1.1. Der skal etableres pejlebrønd ved den nye gyllebeholder, således grundvandsstanden kan følges.

3.2.2. Landskabelige hensyn

3.2.2.1. Der skal etableres afskærmende beplantning ved den nye gyllebeholder. Beplantningen skal bestå af karakteristiske hjemmehørende træer og buske.

3.2.2.2. Beplantningen skal etableres mod syd og mod vest, som vist på bilag 1. Beplantningen skal bestå af minimum 3 rækker træer, og skal efter det er vokset til have en højde på minimum 3 meter.

3.2.2.3. Læhegnet, der skærmer gyllebeholderen mod øst, skal bibeholdes og vedligeholdes.

3.2.3. Rengøring

- 3.2.3.1. Der skal holdes rent på ejendommen, så der ikke opstår unødige lugtgener.
- 3.2.3.2. Søndernæsvej skal rengøres på strækningen foran stalden, hvis der spildes i forbindelse med fodring.

3.2.4. Ensilage

- 3.2.4.1. Plansiloen må ikke anvendes til opbevaring af husdyrgødning.
- 3.2.4.2. Markstakke med ensilage skal placeres min. 100 meter fra nærmeste nabobeboelse.

3.2.5. Ressourceforbrug

- 3.2.5.1. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes, så vandspild minimeres.
- 3.2.5.2. Mælkekøleanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes så det kører energimæssigt optimalt.

3.2.6. Spildevand

- 3.2.6.1. Der ikke må foretages affedtning af olierede maskindele på ejendommen.
- 3.2.6.2. Vand fra ensilagepladser skal ledes til den gamle gyllebeholder, der udelukkende bruges til opsamling af vand fra ensilagepladser og betonpladser.

3.2.7. Driftsforstyrrelser og uheld

- 3.2.7.1. Der skal etableres pejlebrønd ved den nye gyllebeholder, således grundvandsstanden kan følges.
- 3.2.7.2. Der skal ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, straks ske alarmering til alarmcentralen på telefon 112, og igangsættes afværgeforanstaltninger, der kan begrænse forureningen af omgivelserne mest muligt. Efter alarmering skal Miljø og Natur, Tønder Kommune underrettes på tlf.: 74 92 92 92.
- 3.2.7.3. Hvis virksomheden konstaterer eller får begrundet mistanke om, at anlæg til håndtering af gylle er utætte, skal Tønder Kommune straks underrettes.

3.2.8. Gødningsproduktion og -håndtering

- 3.2.8.1. Transport af husdyrgødning skal ske på en sådan måde, at så få beboelser som muligt påføres gener.
- 3.2.8.2. Der må ikke transporteres gylle og anden husdyrgødning til eller fra ejendommen på lørdage samt søn- og helligdage.
- 3.2.8.3. Gylle må ikke udpumpes lørdage samt søn- og helligdage.
- 3.2.8.4. Gyllebeholderen må ikke omrøres på lørdage samt søn- og helligdage.

- 3.2.8.5. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
- 3.2.8.6. Påfyldning af gyllevogne skal foregå under opsyn og hvis der forekommer spild skal det straks opsamles.
- 3.2.8.7. Efter udbringning af gylle på mark og fyldning af gyllevogne skal det sikres, at diverse rør og slanger m.v. er tømt, så der ikke spildes gylle på veje.
- 3.2.8.8. Markstakke med dybstrøelse på alle arealer der drives under CVR nummer 12477880, skal placeres min. 100 meter fra nærmeste nabobeboelse.

3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.3.1. Ammoniak

- 3.3.1.1. Alle spaltearealer skal skrubes.
- 3.3.1.2. Virksomheden skal sikre, at spalteskraberne fungerer og er i drift.

3.3.2. Lys

- 3.3.2.1. Der må kun tændes udendørs lys efter behov.

3.3.3. Lugt

- 3.3.3.1. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene og ensilagepladser holdes rene.

3.3.4. Transport

- 3.3.4.1. Senest 2 timer efter transport på offentlig vej, skal vejene være rengjort for gødning, affaldsprodukter o. lign., der kan medføre lugt-, støv- og skadedyrsgener.

3.3.5. Støj

- 3.3.5.1. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer.

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

3.3.6. Støv

3.3.6.1. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

3.3.7. Skadedyr

3.3.7.1. Der skal foretages effektiv skadedyrsbekæmpelse på ejendommen i overensstemmelse med Skadedyrlaboratoriets retningslinjer for:
Fluebekæmpelse på gårde
Rottebekæmpelse på gårde.

3.3.7.2. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester m.v. og på et højt hygiejneniveau.

3.3.7.3. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.m.).

3.3.7.4. Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.

3.4. HUSDYRBRUGETS AREALER

3.4.1. Husdyrbrugets udbringningsarealer

3.4.1.1. Der må udbringes husdyrgødning på de ejede og forpagtede arealer, der er vist som "bedriftens arealer" på kortbilag 2.

3.4.1.2. For arealerne på forlandet uden for digerne (mark nr. 208; 210; 211; 313; 315) gælder følgende:

Der ikke udsprede husdyrgødning.

Der må tilføres kunstgødning op til 100 kg. N/ha/planår på markerne 208 og 210.

Arealerne må afgræsses, men i fuglenes yngleperiode 15. april til 15. juni, må antallet af dyr på arealerne ikke overstige 2 ungdyr pr. ha. I fuglenes yngleperiode, må der ligeledes ikke tages græsslet.

Der må ikke tilskudsfodres på strandengene.

3.4.1.3. Det er ansøgerens ansvar, at driften af arealer, der grænser op til § 3 beskyttede områder herunder § 3 beskyttede vandløb, søer, vandhuller, enge varetager hensynet til § 3 beskyttelsen.

3.4.2. Aftalearealer

3.4.2.1. Ændringer i aftalearealer skal på forhånd anmeldes til kommunen, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end de hidtidige arealer.

3.5. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK

3.5.1. Anvendelse af BAT

3.5.1.1. Der skal etableres de BAT tiltag der er beskrevet ansøgningen (spalteskraber, vilkår 3.3.1. og 3.3.1.2).

3.6. AFFALD OG KEMI KALIER

3.6.1. Affald

3.6.1.1. Der må ikke opbevares medicinaffald, veterinært affald m.v. på ejendommen, medmindre dette accepteres på forhånd af Tønder Kommune.

3.7. HUSDYRBRUGETS OPHØR

3.7.1. Gyllebeholder

3.7.1.1. Gyllebeholderen skal fjernes, hvis den ikke har været i brug i 3 på hinanden følgende år. Arealet hvor beholderen har ligget skal bringes tilbage til landbrugsmæssig anvendelse.

3.7.2. Drift

3.7.2.1. Ved husdyrbrugets ophør, skal –

- Gyllebeholder, gyllekanaler med rørsystemer tømmes og rengøres. Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler.
- Alle olietanke tømmes.
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald og andet affald bortskaffes i henhold til Tønder Kommunes erhvervsaffaldsregulativ.

3.8. EGENKONTROL

3.8.1. Egenkontrol – generelt

3.8.1.1. Oplysningerne skal fremvises for miljømyndigheden på forlangende og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.

3.8.2. Egenkontrol – miljøteknologier

3.8.2.1. Der skal føres en driftsjournal for driften af spalteskraberne. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger om:

- Hvornår anlægget har været ude af drift
- Hvornår der har været service på skraberne

3.8.2.2. Der skal føres en driftsjournal for fluebekæmpelse: Driftsjournalen skal indeholde oplysninger om, hvornår og hvordan der er foretaget fluebekæmpelse.

3.8.3. Egenkontrol - dyrehold

3.8.3.1. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet.
Som driftsjournal accepteres mælkeproduktionsopgørelser.

3.8.4. Egenkontrol - ressourceforbrug

3.8.4.1. Der skal føres en driftsjournal over ressourceforbrug af vand og el.

3.8.5. Egenkontrol – gødning og ensilage

3.8.5.1. Der skal føres et regnskab over afsat og udbragt husdyrgødning.

3.8.5.2. Der skal føres en journal, over husdyrgødningsaftaler og/eller forpagtningsaftaler. Det skal registreres hvilke arealer, der er tale om, men også hvilken tidshorisont der er indgået aftaler om.

3.8.5.3. Der skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden kunne fremlægges gødnings- og sædskifteplaner, samt gødningsregnskaber, som kan dokumentere, at husdyrgødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og at harmonikravet overholdes.

BAT-Beskrivelse for Søndernæsvej 24, 6780 Skærbæk

Management og Egenkontrol

Ansøger er bevidst om at miljøet i den udstrækning det er muligt skal til gode ses, at der skal være en høj dyrevelfærd og at der ikke anvendes unødvendige ressourcer. (Godt landmandskab).

Derfor vil af ansøger i den daglige drift blandt andet have fokus på følgende:

- Medarbejderne orienteres om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- De ansatte kommer på relevante kurser og deltager i relevante møder og får en grundig oplæring/uddannelse, såfremt der indkøbes nye maskiner eller anvendes ny teknik på ejendommen. Ligeledes introduceres de ansatte i beredskabsplanen samt hvilke instanser der skal kontaktes hvis der sker uheld.
- Ved kørsel med maskiner hvor der afsættes jord/husdyrgødning på vejene foretages der rengøring.
- At markdriften sker med udgangspunkt i udarbejdede mark-gødningsplaner hvor der optimeres både på mængden af gødning.
- Ansøger har sundhedsrådgivning med sin dyrlæge 2 gange månedligt eller efter behov, for at optimere management og sundhed i besætningen.
- Al affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Forbruget af vand, energi, pesticider, handelsgødning og indkøbt foder, (registres i driftsregnskabet).
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der bliver lagt vægt på høj dyrevelfærd. Blandt andet vil der blive brugt tid på opsyn, også uden for alm. arbejdstid, så syge dyr kan få behandling hurtigst muligt. Problemer i besætningen vil også i det daglige forsøges forebygget ved at de fysiske rammer for dyrene er i orden bl.a. Ved at dyrene sikres et tørt leje.
- Ved det daglige opsyn og fastlagte rutiner, overvåges dyr, anlæg og diverse installationer og andet materiel. Slidte dele repareres eller udskiftes løbende.
- Der føres journal over placering af markstakke, hvis der bliver behov for at lægge foder i markstak. Det tilstræbes at grovfoder opbevares på betonplads.

BAT-Beskrivelse for Søndernæsvej 24, 6780 Skærbæk

- Der laves mark- gødningsplan årligt, og ud fra denne laves en sprøjteplan, hvor mængde og type af pesticid der anvendes/anbefales bliver noteret. Når behandlingerne er foretaget, noteres dette i en journal.
- Autoriseret elinstallatør laver eftersyn på ejendommens elinstallationer hvert 5. år.
- Pulverslukkere kontrolleres årligt.
- Serviceeftersyn på maskiner og skrabe anlæg på spaltegulv
- Der føres logbog over gyllebeholdernes flydelag osv., og der noteres, når der køres gylle ud, hvor flydelaget brydes. Der kontrolleres om flydelaget gendannes, ellers reetableres dette.
- Forebyggelse af uheld og driftsforstyrrelser ved alm. opmærksomhed, og ved at medarbejdere i forbindelse med brug af maskiner tilser at tingene fungerer og at afskærmningerne er i orden.

Beredskabsplan: Der vil forefindes en beredskabsplan der redegør for hvad der skal ske ved uheld på ejendom. Beredskabsplanen vil indeholde forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, olier, gylle og brand samt ved strømsvigt. Desuden vil der være beskrevet hvem der skal kontaktes, deres telefonnumre samt hvor farlige stoffer og brandslukkere er placeret.

På baggrund af ovenstående er det ansøgers vurdering at der anvendes BAT indenfor management og egenkontrol.

Energi besparende foranstaltninger

Elforbruget er primært knyttet til malkning, nedkøling af mælk, spalteskrabning, samt belysning. Energiforbruget pr. DE er generelt lavt i en kvægbesætning, idet staldene ikke opvarmes, og som regel ventileres naturligt.

For at spare på energien er der:

- Naturlig ventilation i staldene, hvilket medfører, at der ikke bruges energi til ventilation. Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, som betyder, at staldgulvene er forholdsvis tørre, hvilket betyder en lavere koncentration af ammoniak og lugt.
- Ingen opvarmning af driftsbygninger og der bruges således ikke energi på opvarmning.
- Installeret vacuumpumpe med frekvensstyring, hvilket reducerer energiforbruget.
- Kun vågelys i staldene om natten.

BAT-Beskrivelse for Søndernæsvej 24, 6780 Skærbæk

Vand besparende foranstaltninger

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt for at undgå spild.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Vandaflæsning foretages årligt i forbindelse med opgørelse.
- Der er installeret drikkekar med stor vandoverflade, hvilket minimerer drikkevandsspild.
- I den daglige drift kan der være risiko for at vandrør sprænger og ved sådanne uheld afbrydes vandforsyningen på hovedhanen. For at undgå frostsprængning af vandrør, er der etableret cirkulation på vandrørene i staldene.

BAT- Staldanlæggene:

I forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2013 er der foretaget scenarieberegninger i skemanr. 39490. Her er det vejledende BAT—niveau for de 340 årskøer på ejendommen beregnet til 3618 kg N/år. I den foreliggende ansøgning er det vejledende niveau beregnet til 3397,64 kg. og det aktuelle er 3402,39 kg N/år. Dvs. der mangles 4,75 kg i at det vejledende BAT-krav er overholdt. Vores vurdering er at forskellen på de 4,75 kg N er af bagatelagtigt karakter og skyldes at normerne er ændret så ammoniakfordampning for de 12 køer på dybstrøelse er ændret fra 10,04 til 10,44 kg N/ko .

De nye kalvehytter vil være med 100 % dybstrøelse. Her anses dybstrøelse som værende BAT.

Fravalg af staldteknologier

Flere eksisterende BAT teknologier er fravalgt af ansøger med følgende begrundelser:

- *4 % gulv:* Ved en tidligere godkendelse blev der fravalgt fast gulv i stalden da en ændring fra nuværende gulv af økonomiske årsager ikke ville stå mål med proportionalitetsprincippet og set i lyset af kommunens tidligere fastsatte BAT-niveau og at der i forbindelse med denne ansøgning kun er 4,75 kg N til forskel mellem vejl. BAT-krav og aktuel fordampning, fastholdes det nuværende gulv. Ansøger vil dog følge med i udviklingen af BAT teknologier, og ved kommende renoveringer vælge teknologier der ud fra proportionalitetsprincippet kan medføre en gevinst for både ansøger og miljøet.

BAT-Beskrivelse for Søndernæsvej 24, 6780 Skærbæk

- Gylleforsuring kan ifølge flere anlægsejere medføre nye og kraftigere lugtgener på ejendommen, hvilket ansøger ikke har interesse i. Da gyllekanalerne i den nordlige ende af stalden er fra 1976 er der ikke sikkerhed for, at betonen, der sandsynligvis ikke er udført i moderat miljøklasse, har en holdbarhed overfor syrepåvirkningen og de deraf dannede sulfatforbindelser.
- Gyllekøling vil ikke være relevant, da varmen ikke skal bruges i produktionen eller i beboelse.

BAT-Foder:

Foderet består af ca. 60 % hjemmeavlet grovfoder (Primært majs og græs), samt indkøbt tilskudsfoder i kombination med f.eks. sojaskrå, rapsprodukter, korn, roepiller m.m.

For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås.

BAT-gyllebeholdere:

Gyllebeholderne lever op til følgende forudsætninger:

- De er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger
- De tømmes en gang om året af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse,
- Gyllen omrøres kun lige før tømning af beholderen
- Beholderne er dækket med tæt naturligt flydelag.

Fast overdækning af gyllebeholderne er fravalgt, da det med kvæggylle almindeligvis ikke er problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt. Der bliver ført logbog over flydelag 1 gang hver måned samt registrering af omrøring og udkørsel.

Med opbevaring i gyllebeholderen som beskrevet, er det ansøgers vurdering, at der anvendes BAT.

BAT-Beskrivelse for Søndernæsvej 24, 6780 Skærbæk

BAT- udbringningsteknik:

- Reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække følges.
- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov.
- Det undgås at udsprede gødning, når marken er mættet med vand, oversvømmet eller dækket med sne. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 m dyrkningsfrie bræmmer til vandløbene, hvor det er et krav.
- Gødning spredes umiddelbart før afgrødernes vækst og næringsstofoptag forekommer
- Lugtgener for naboer forsøges mindskes ved at udbringning af gødning så vidt muligt sker om dagen, på hverdage mellem 8 og 18.00.
- Husdyrgødningen nedfældes i græsarealer og i sort jord forud for såning af majs. Herved minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne.

Det er ansøgers vurdering at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.